

WANNEER DE LIEFSTE KLOPT

Lezen:

Hooglied 5:1-16 (Statenvertaling)

Inleiding

Hooglied 5 tekent liefde die zowel vreugde als gemis kent. De geliefden genieten van elkaar, maar kort daarna ontstaat er afstand. De bruid hoort haar Liefste kloppen, maar reageert te traag. Wanneer zij uiteindelijk opendoet, is Hij verdwenen. Haar verlangen wordt daardoor niet minder, maar juist dieper. Zij zoekt Hem, lijdt onder Zijn afwezigheid en spreekt vervolgens vol bewondering over Hem.

Daarin herkennen wij iets van het geestelijke leven. Wie de Heere liefheeft, kent momenten van nabijheid, maar ook tijden waarin Hij Zich verborgen houdt. Soms ligt de oorzaak daarvan bij ons eigen uitstel, onze traagheid of onze geestelijke ongevoeligheid. Soms begrijpen wij niet waarom Hij Zich terugtrekt. Hooglied 5 leert ons om de Liefste niet oppervlakkig te benaderen. Zijn gemeenschap is kostbaar, Zijn gemis is pijnlijk en Zijn schoonheid is het waard om alles voor Hem over te hebben.

Bijbelstudie

Het hoofdstuk begint met een beeld van overvloed en gemeenschap. De bruidegom is in zijn hof gekomen. Hij plukt mirre en specerijen, eet van de honing en drinkt wijn en melk. De tuin verwijst naar de bruid als een plaats van schoonheid, vruchtbaarheid en vreugde. De bruidegom geniet van haar en nodigt anderen uit om mee te delen in de vreugde.

Op het eerste gezicht is het opvallend dat de bruidegom daarna tot de vrienden zegt dat zij moeten eten en drinken. De liefde tussen bruid en bruidegom is geen verborgen zaak die niets met anderen te maken heeft. Ware liefde brengt vreugde voort en mag worden herkend. In de geestelijke toepassing mogen wij hierin iets zien van de vreugde die er is in de gemeenschap met Christus. Hij is niet karig in Zijn genade. Zijn liefde is rijk en overvloedig.

Dan verandert de toon. De bruid zegt: "Ik sliep, maar mijn hart waakte." Zij is niet volkomen gevoelloos. Er is nog iets van verlangen, maar zij bevindt zich in een toestand van halfslaap. De stem van haar Liefste dringt tot haar door. Hij noemt haar met tedere namen: Zijn zuster, vriendin, duive en volmaakte. Zijn komst is niet bedreigend. Hij klopt en vraagt haar om voor Hem open te doen. Tegelijk is Hij buiten, in de nacht. Zijn hoofd is nat van de dauw en Zijn haarlokken van de nachtdruppen.

De bruidegom zoekt haar op, ondanks moeite en ongemak. Dat maakt haar reactie des te ernstiger. Zij geeft twee redenen om niet direct op te staan: haar kleed is uitgetrokken en haar voeten zijn gewassen. Zij ziet op tegen de moeite van opnieuw opstaan. Het zijn geen grote bezwaren, maar kleine overwegingen die haar gehoorzaamheid vertragen. Juist daarin ligt een scherpe les. Geestelijke ongehoorzaamheid begint niet altijd met openlijke vijandschap. Zij kan beginnen met uitstel, gemakzucht en de gedachte dat het nu niet gelegen komt.

De bruid weet wie er klopt, maar zij handelt niet onmiddellijk. Dat kan ook onder ons gebeuren. Wij horen een aansporing uit Gods Woord, voelen dat de Heere ons hart aanspreekt en weten wat er moet gebeuren, maar schuiven het voor ons uit. Wij willen wel bidden, belijden, vergeven of gehoorzamen, maar niet meteen. Intussen kan het hart geestelijk verder inslapen.

Wanneer de bruidegom Zijn hand door de opening van de deur steekt, wordt het verlangen van de bruid wakker. Haar ingewand wordt ontroerd. Zij staat op en gaat open doen. Op de deurhandvatten vindt zij de geur van mirre. Dat is een teken dat haar Liefste werkelijk bij haar is geweest. Zijn aanwezigheid laat een spoor na, ook wanneer zij Hem niet meer ziet.

Maar wanneer zij de deur opent, is Hij verdwenen. Hij is doorgegaan. Zij zoekt Hem, roept Hem, maar krijgt geen antwoord. Dit is een van de aangrijpendste momenten in het hoofdstuk. De bruid ervaart niet slechts teleurstelling, maar verlies. Haar ziel bezwijkt vanwege Zijn spreken. Zij had Zijn stem gehoord, maar heeft te laat gereageerd.

Wij moeten hier voorzichtig zijn. Niet iedere ervaring van geestelijke dorheid is rechtstreeks het gevolg van een bepaalde zonde. Toch houdt dit gedeelte ons wel een spiegel voor. De bruid heeft haar Liefste niet bewust verworpen, maar zij heeft Hem laten wachten. Haar traagheid heeft gevolgen gehad. Daarom is het gevaarlijk om kleine vormen van geestelijke lauwheid gering te achten. Een uitgestelde gehoorzaamheid kan uitlopen op een pijnlijk gemis van Gods nabijheid.

De bruid gaat vervolgens de stad in om Hem te zoeken. De wachters vinden haar. Zij slaan haar en verwonden haar; haar sluier nemen zij weg. Het zoeken naar de Liefste brengt haar niet onmiddellijk rust. Zij wordt kwetsbaar en vernederd. De wachters, die eigenlijk over de veiligheid van de stad zouden moeten waken, behandelen haar hard. Ook daarin ligt herkenning. Wie de gemeenschap met de Heere kwijt is, kan zich eenzaam en onbegrepen voelen. Het zoeken naar herstel verloopt niet altijd langs een gemakkelijke weg.

Toch geeft de bruid het zoeken niet op. Zij roept de dochters van Jeruzalem op haar Liefste te zoeken. Als zij Hem vinden, moeten zij zeggen dat zij krank is van liefde. Dat is geen overdreven gevoelstaal, maar een belijdenis van haar afhankelijkheid. Zij kan zonder Hem niet verder. Zijn afwezigheid heeft haar laten zien hoezeer zij Hem nodig heeft.

De dochters van Jeruzalem vragen vervolgens wat haar Liefste onderscheidt van een ander. Dat is een belangrijke vraag. De bruid antwoordt niet met een algemene uitspraak dat Hij "lief" of "bijzonder" is. Zij beschrijft Hem zorgvuldig. Zijn verschijning, hoofd, haar, ogen, wangen,

lippen, handen, gestalte en mond worden genoemd. Haar liefde heeft inhoud. Zij kent Hem zoals Hij Zich aan haar heeft laten zien.

Voor het geestelijke leven is dit wezenlijk. Liefde tot Christus is niet alleen een vaag gevoel of een warme stemming. Zij wordt gevoed door kennis van Zijn Persoon en werk. De bruid ziet in haar Liefste schoonheid, kracht, reinheid, majesteit en zachtheid. Alles aan Hem is begeerlijk. Zij eindigt met de woorden dat Hij haar Liefste én haar Vriend is. Hier komen liefde en vriendschap samen. Hij is verheven boven alles, maar niet op afstand. Hij is haar nabij en persoonlijk toegenegen.

Het slot van het hoofdstuk leert ons daarom hoe wij in tijden van gemis moeten zoeken. Niet door uitsluitend naar onze gevoelens te kijken, maar door opnieuw te zien op Wie de Heere is. De bruid vindt haar Liefste niet door zichzelf gerust te stellen, maar door Hem te beschrijven en te belijden. Wie Zijn schoonheid opnieuw voor ogen krijgt, wordt opnieuw naar Hem toegetrokken.

Voor ons betekent dit: laat een kloppende stem niet onbeantwoord. Stel gehoorzaamheid niet uit. En wanneer u de nabijheid van de Heere mist, geef het zoeken dan niet op. Onderzoek uw hart, erken uw traagheid waar dat nodig is en spreek opnieuw uit wie uw Liefste is. Zijn aanwezigheid is kostbaar, maar Zijn Persoon is nog kostbaarder. Hij is niet slechts een hulp in moeilijke omstandigheden. Hij is de Liefste en de Vriend van Zijn volk.

Vragen

1. Welke beweging ziet u in Hooglied 5:1-16, van vreugde naar gemis en vervolgens naar belijdenis?
2. Wat leren de woorden “Ik sliep, maar mijn hart waakte” over de geestelijke toestand van de bruid?
3. Welke betekenis hebben de uitvluchten van de bruid in vers 3?
4. Waardoor wordt duidelijk dat de bruidegom haar werkelijk heeft gezocht?
5. Hoe verklaart u het verschil tussen het moment waarop de bruid opendoet en het moment waarop zij haar Liefste aantreft?
6. Wat laat de reactie van de bruid zien over de ernst van het gemis van haar Liefste?
7. Waarom beschrijft de bruid haar Liefste zo uitvoerig?
8. Wat betekent het voor u dat de bruid haar Liefste ook haar Vriend noemt?